

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

Кічнер-Ватерло, Онт.

Дня 18-го листопада п. р. відбувся тут масовий віч, на котрім говорив т. Бойчук з Торонто.

На початку своєї промови т. Бойчук підкреслює, що в теперішній час робітництво найбільше зацікавлене у вивільненні боротьбі. Коли приглядатись ближче життю робітника, то видно дуже нужденне. Всякі кончеці средства до життя є в посіданню капіталістичної класу, а робітники терплять недостатки і нужду. А терплять вони тому, що порозбивані на різні окремі гуртки. Капіталістична клас є зорганізована дуже добре, тому її легко визискувати незорганізованих робітників. Робітників повинні вчителі від капіталістів як їм організувати, а тоді зможуть покрити всісіх диаків, що живуть їхнім потом і працею.

Дальше бесідує говорив про революцію на Україні та про зрадину роботу української інтелігенції в Сх. Галичині. Багато з тієї інтелігенції вживаються тепер до польських шляхтичів, та мріє про теплі посади. Переслідують українських працюючих маси Сх. Галичини їх зовсім не обходять, боби лиш вибитися в сякі-такі пані. Всякі скарми за інтелігенцію старалась повалити радянську владу на Україні на те, щоб описати сісти на карк прауючого люду і смикати з него життєві соки. А коли ці інтелігенції не вдалося виврати владу з рук робітників і селян, тоді вона давай захищатися до польської шляхти та хилити перед нею своє робське чоло.

Після промови відбували запити від тутешніх анархістів, на котрі т. Бойчук відповідав дуже влучно. Декотрим впертим анархістам бесідує радив трохи більше учинити, щоб не виставлялися на сміх з своїми наївними запитами. Присутні робітники на вічу нагородили бесідує прикінці промови гриміли оплесками, після чого вдоволені розійшлися домі.

Н. Лоїк, П. Дмитришин, председатєль, секретар.

Тімс, Онт.

Читаючи пришколові орган Риндлі з дня 14-го листопада п. р. я зарішив новинку на першій сторіні цієї газети, де пишеться, що "большешвиків заплатили сімсот робітничих доларів, як у батіг тріснув". Радіють ці мізерні платителі патріоти, що бодай цим способом вдалося їм втягнути від робітників ці тяжко зарібані центи. При допомозі всяких підлях ітукотів зі сторони патріотичних "абдукачів" хоч примусово, але таки витягнули. Почекайте, подумала собі українська патріотична шляхта. Не мож вас було натягнути на "національну позицію", на "оборону ріданого краю", то ми иним способом вас зайемо. Ну, і при допомозі суду ці шляхти дінжала слово. Вирвала в робітників тяжко зарібані ці центи, на які вони так дуже лає, а тому власне їй радє. Але почекайте панове шляхти. Нас стане же вам заплатити, але пам'ятайте також й те, що ваше панонання вже доходить кінця. Українське робітництво і фермерство в Канаді вже аж надто добре зрозуміло вашу "любов" до їхніх доларів, зрозуміло, що ваш "патріотизм", це зримановані зелені від робітників і фермерів. Тому отже свідоме робітництво і фермерство розпосадило за панками українського походження раз на раз. Не допоможуть вам вже більше ніякі шумні клічі в імя "нашої національної справи", бо ваша рідна справа, це — долар. Долар — ваша віччина, ваші всімочий бог, за якого ви готові продати свою матір, батька і брата. Більше вам не вміти у країнських робітників на пусті і рогучі патріотичні фрази. Не ви любите Україну і український робітничий народ а ми; ми любимо Україну, ми любимо працюючий народ і не тільки український, але і працюючий других народностей, бо ми є ті, що разом спільно творимо новий світ, нове життя. Ви, панове шляхтичико крою, звикли тільки наживатися нашою тяжкою працею, звикли на марку торгувати наше худобу на ярмарку. Але ваші діти почилися, про що й ви самі вже знаєте і доба ващого істновання вже належить до минулого.

Купка вас шарлатани злимає без салу, а народ — працюючий народ цілого світа, позбувшись таких "онікунів" раз на все, залише життям людським, свободним.

При цім заславо вам на оборончий фонд "У.Р.В." \$2.00 і бажано нашій робітничій пресі якнайшого успіху.

Едмонтон, Алта.

Товаришу Редактор! Послаю Вам \$5.00 як передплату на нашу робітничу газету "Укр. Роб. Вісти" і жадаю, що трохі спінити. Але ліпше пізно, як ніколи. Теперішні обставини не дозволяють нам робітникам прийти з помічю нашій газеті на час. При цім я хочу написати кілька слів до газети про мій побут в Едмонтоні і що я там бачив.

Прибувши до Едмонтону дня 3. листопада я побачив на підліпках тут оголошення, що едмонтонські робітники і робітничі приготувалися відіграти представлення "Пімста Жидівки" як ривнок і пригадожують до устроєння концерту в честь 6-тої річниці істновання Радянських Републік.

Нарешті прийшов той час, де я мав нагоду пригланутися і послухати учасників концерту. Концерт вивав дуже добре. Салю У.Р.Д. була набита товаришами і товаришками що я не було де годі встати. На перерві концерту говорив тт. Стик і Клібновський і ще один незнаний мені товариш. Говорили вони про теперішнє положення в Радянських Републіках, про робітничий рух в цілій Європі і Америці. Відтак салювала відна колекта, з якої вилнуло поверх \$35.00.

На закінчення я визнаю товаришів робітників, щоб вступали в члени робітничої організації, щоб ставали передлатниками нашій робітничій пресі — "У.Р.В.", "Голос Праці" і "Голос Робітничий". Преса, це наше одинокє оружя в боротьбі проти капіталістів-визискувачів. Ми повинні підтримати нашу робітничу пресу, себто матеріально підпомагати її. Хай не буде між нами ні одного котрий не прийшов би її бодай з маленькою помічю. визнаю головно своїх країнів, котрі не належать до робітничої організації, щоб вони стали членами робітничих організацій. Вже час, щоб робітники зрозуміли свої класові інтереси і разом спільно зорганізованим фронтом стали солідарно до боротьби з нашим спільним класовим ворогом.

Ваш за кращу долю, І. Шкурган.

Савідерс Вест, Алта.

Товаришу Редактор! Послаю Вам \$22.00 на передплату "У.Р.В.", які я зібрав між тутешніми товаришами на листу ч. 307, а \$5.00 на пресовий фонд. Разом \$27.00.

Складаю щирю подяку тутешнім товаришам, котрі заявили одностайно передлатувати робітничий часопис "У.Р.В.", як також і за їхні жертви на пресовий фонд. З чого часопис можна багато доброго нажитися і можна довідатися про події в цілому світі — як свідоме робітництво веде боротьбу з своїми класовими ворогами.

Хай живить "Українські Робітничі Вісти"!

З товариським привітом, Василь Котуш.

Алексо, Алта.

Не так давно прибув я до цієї місцевості, щоб знайти — як кажуть, "муки на руки". Роботу в майні я тут дістав і помаленько працюю з дня на день. Правда, робота, як робота, але окруженні мені ані раз не до смачу. Товариші по праці, так сказати, темні й неочитані. Пома розрадою після щоденної праці, вони більше нічим не интересуються. Балачки між ними ведуться найиншого уличного сорта. Добраї робітничої книжки або газети я не показу їм перед очі, хоч і декотрі грамотні. Гра в карти — це також є їх святощі. Навіть не мож собі уявити, щоб в двайштому столітті, та були такі недбай, байдужні до читання.

Дорогі Товариші! Послаю Вам \$4.25, котрі я зібрав на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" від салуючох товаришів:

- Г. Гошак \$2.00
А. Гіт \$2.00
Н. Зівер \$0.50
І. Гіндішні \$0.25
М. Качур \$0.25
Н. Снитський \$0.25
А. Лус \$0.25
Д. Шевчук \$0.25
В. Залеский \$0.25

В той час, коли боротьба свідомих робітників о поліпшення своєї долі ведеться з великою волею і "дрю люде" вивільняються коли робітники поносять часисні жертви на полях класової боротьби, — в той-же самий час такі-ж самі робітники гуляють коло мушій та картів, а всякі робітничі справи, себто їхні власні справи, зовсім їм не обходять. Однак я вірю, що й того рода робітники опамтяться, та почнуть дияти на світ иншими очима. Час своє зробіть.

Майнер.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТІ"

- І. Буно, Норелг \$2.00
Н. Требіш, Торонто \$2.00
А. Кузик, Сейрл Бют \$1.00
В. Середюк, Гіском \$1.00
Н. Онічук, Гемтрем \$1.00
В. Н. Томак, Едмонтон \$1.00
М. Маріє Вовк, Бентон \$1.00
І. Вакиш, Мус Джо \$1.00
С. Лемчук, Кемп Лістер \$1.00
Софія Крайківська, Стар \$1.00

Вінніпег, Ман.

Тов. П. Семенчук зібрав на листу ч. 13 на передплату \$5.00, на пресовий фонд \$3.50, що робить разом \$8.50.

Салуючі зложили на пресовий фонд:

- П. Семенчук \$1.00
Т. Шолозий \$1.00
В. Буртний \$1.00
М. Біляник \$0.25
А. С. \$0.25

Бруа-Майн, Алта.

Товаришу Редактор! Щоб не лишитися позаду свідомих товаришів відносно збирання пресового фонду і передлати на нашу робітничу пресу в місяці листопада, я стараюсь хоч трохи придбати грошей на цю ціль. А що багато з тутешніх товаришів не працюють більше як по кілька днів на тиждень, а декотрі зовсім тепер без роботи, тому я помічю від нас невелика. Щирі товаришів жертвували, що могли, за що складаю їм щирю товариську подяку, а суму \$20.00 вислаю на ваші руки.

- На листу ч. 321 і 733 жертвували салуючі товариші і товаришки:
М. Смитанков \$2.00
Н. Ріпка \$1.00
С. Ріпка \$1.00
Марія Сметанок \$1.00
Валек Влашек \$1.00
Петро Василів \$1.00
Ліля Малавчук \$1.00
Кость Кулик \$1.00
Марія Кулик \$1.00
Д. Бабаля \$1.00
Н. Кінякні \$1.00

Разом \$12.00
На передплату \$3.00

Разом \$20.00
З товариським привітом, Н. Ріпка.

Замітка. — Свого часу одержано від т. Н. Ріпки \$5.45, з чого було \$1.00 на пресовий фонд, що в було поміщено в часопис. Останні \$4.45 з розпродажі журналі і других річей не поміщувано в часописі, бо це не належить до пресового фонду.

Нароль, Ман.

Тов. Кароль Малвадревич зібрав на листу ч. 150 на пресовий фонд \$13.55. Разом \$20.55.

На пресовий фонд зложили:
Аматорський Гурток при Роб. Форм. Домі в Нароль, Ман. \$9.05
Кароль Малвадревич \$1.50
Петро Соколовський \$1.00
Андрій Савич \$1.00
Мих. Василів \$1.00
Піотр Василів \$1.00
Петро Василів \$1.00

Всім жертводавцям щира подяка.

Порт Артур, Онт.

Дорогі Товариші! Послаю Вам \$4.25, котрі я зібрав на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" від салуючох товаришів:

- Г. Гошак \$2.00
А. Гіт \$2.00
Н. Зівер \$0.50
І. Гіндішні \$0.25
М. Качур \$0.25
Н. Снитський \$0.25
А. Лус \$0.25
Д. Шевчук \$0.25
В. Залеский \$0.25

Разом \$4.25
З тов. привітом, Г. Гошак.

Віндзор, Онт.

Заходом відділу Укр. Секції Роб. Парті Канади в Віндзор, Онт. зібрано на політ політичним зв'язам в Новій Скошії \$30.80. Товариші М. Ло, М. Спіжарський, М. Віннік і П. Вінк зібрани на листи від салуючох:

- По \$1.00: Олекса Гелух, М. Квасницький, Іван Станков, Василь Йордан, М. Ло, М. Спіжарський, Н. Червильський, Д. Галица, Т. Гавоцький, І. Борисевич, В. Татарина, В. Галдох, В. Вивірка, А. Бунт, В. Жемчук; по 50 ц.: Юрій Галаз, Леон Мельник, К. Бажид, Антін Дворіак, І. Гриник, М. Крижновський, Г. Петрачук, М. Липа, Товариш, Н. Лисий, Г. Гунчук, Ф. Залеский, Я. Васцлавський, С. Емчук; по 25 ц.: Іван Дворік, Гнат Вавришин, Адам Петушко, Марко Еремко, М. Крисько, В. Дин-

трук, І. Петрачук, М. Медона; по 10 ц.: П. Бурнє, І. Мекіта, Незнайш. Разом \$23.80.

На відбувшіхся концерті в честь погибших товаришів в Сх. Галичині дня 11-го листопада, п. р. зібрано між присутніми на згадану ціль \$7.00.

Повторення: на листі зібрано \$23.80, на концерті \$7.00, що робить разом \$30.80.

Всім жертводавцям щира подяка. Секр. Комітету Д. Г.

Ірковий Фолс, Онт.

Дорогий Товаришу! Вже довгий час, як я отримав листу з Монреалу для збирання жертв для хорого т. Гінди, але не мав нагоди літню порою зайнятися збіркою. Тепер при допомозі т. Михайлюка вдалося нам зібрати між робітниками в цій місцевості \$22.50. На жалінія жертводавців проситься помістити їхні імена на сторінках "У.Р.В."

Жертвували салуючі:
По \$2.00: М. Герчук, В. Харук; по \$1.00: М. Михайлюк, Ю. Мороз, Гр. Шот, В. Іванко, І. Козляк, Розалія Зехарківа, М. Панчук, Д. Петраченко, К. Бриский, І. Яцула, І. Скупчинський, А. Калінок, Ст. Харук, М. Ковальчук, П. Петанович, Гр. Грент; по 50 ц.: Н. Баріа, П. Михайло, П. Інджирський, Н. Нагуспівко, І. Соляський. Разом \$22.50.

Цю суму вислаємо до нашого Пров. Ком. в Торонто wraz з листом і просимо передати хорому т. Гінді.

З товариським привітом, М. Герчук, М. Михайлюк.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ ФІЛД УКР. РОБ. ДОМУ В ДРОМГЕЛЕР.

Подається до загального відідома всім членам і членкиням, що річні збори членства Укр. Роб. Дому в Дромгелер відбудуться дня 31. грудня 1923 р.

Програма зборів:

- 1. Отворення зборів.
2. Вибір президії на час зборів.
3. Справоздання заряду і функціонерів.
4. Справоздання контрольної комісії.
5. Діточа Школа при У.Р.Д. в Дромгелер.
6. Довг Укр. Роб. Дому.
7. Просвітна робота серед робітників цієї околиці.
8. Вибір заряду і функціонерів на 1924 р.
9. Замкнення зборів.
Рівнож зивається товаришів-членів, щоб старалися конечно бути присутніми на цих зборах. Заряд.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомяється всіх українських жіноччи-робітниць, що в понеділок, 17. грудня відбудуться в Укр. Роб. Домі о год. 8.30 вечером зібрання, на якім т. В. Панчук вилосить лекцію на тему:

БОРТЬБА ЗА ІСТНОВАННЯ.

Кожда членкиня Відділу Жен.-Робітниць повинна обовязково бути присутньою на лекції. Заряд.

БІД ЦЕНТР. КОМ. СЕКЦІЙ ЖЕНЩИН РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. У. Р. Д.

Проситься всі Женські Відділи, щоб постаралися вивіряти свої залеглі догни за степлі в як найкращий час, щоб до 3-їзду прийти до порядку в книжках. ЦК. С. ЖР.

Повідомяється всіх робітниць і робітниць, що Відділ Женщин Робітниць в Вінніпегу робить приготування до концерту, який відбудуться його заходами в недалекий будучий. Салить пильно за оголошеннями відносно того концерту, бо ріжкомітній програмою концерт буде значно ріжнитися від попередних концертів.

ХТО ПОТРЕБУЄ вугля і дров хай замовляє телефонм J. 4086. Маю свої коні і зможу кожде замовлення скоро і добре обслужити. Аня Панчук.

ШУКАЮ брата Юзефа Кохана з села Тарношні, повіт Рава Руська. Хто про него знав би або він сам хай зголосяться на адресу: Bartek Koehan 38 Willow St. (103) Kitchener, Ont.

МАЮ НА ПРОДАЖ дві фарми, коді, худобу, машинирю і все инше, що належить до фарми. Одна фарма зорана ціла а на другій зорано лише 60 акрів. Земля чорна і урочайна; фарма в добрім положенню; — 14 миль від міста Вегревилл, 4-мілі від почти Гейр Гіл. Продам дуже танно через те, що не зміаю на руки і не можу працювати. Интересовані звольте зголосяватися на салуючю адресу: Mike Hunka Hairy Hill, Alta. (103)

ПЕРШИЙ РАЗ НА СЦЕНІ В ІСТ КИЛДОНАН!

В суботу, дня 15-го грудня ц. р. Відділ Українського Робітничого Дому в Іст Килдонан відіграє в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан славну драму в трох діях, пролетарського письменника й драматурга т. М. Ірчана, п. н.:

БЕЗРОБІТНИ

В цій драмі представляється нужденне життя безробітних мушій як також і жєнщин, які виснажені голодом і холодом, без найменших средств до життя, тинються безрадіні по залах улиц великого міста та шукають покупців на свое тіло. Дальше в драмі малюється підлість і нахабство, честь і ширість. Головну ролю в цім представленню відіграє тип міщного, поважного, рішучого й непохитного бунтара, котрий вказує на одинокий спосіб боротьби за знищення нишійшого несправедливого суспільного ладу, який опирає ся тепер на несправедливіх капіталістичних законах і не дає змоги життя робітничій класі.

Приходіть на це представлення громадно і кличте своїх знакомих.

Початок о год. 8.30 вечером. Ціни місць лише по 35 ц.

УВАГА! ТРАНСКОНА! УВАГА!

Повідомяється всіх членів Відділу Укр. Роб. Дому, що в неділю, 30. грудня, о годні 2-ій по полудні, в Укр. Роб. Домі відбудуться Загальні Річні Збори зі салуючою програмою:

- 1. Отворення зборів.
2. Платчення залеглого подлатку.
3. Принимання нових членів.
4. Справоздання заряду, управителя Укр. Роб. Дому, і ріжних комітетів.
5. Укр. Діточа Школа і училище.
6. Укр. Діточа Мандолинова Оркестра.
7. Укр. Роб. Бресова Оркестра.
8. Представлення, спів і концерти.
9. Просвітні і організаційні справи.
10. Наше відношення до місцевих т. з. "патріотичних" і католицьких організацій.
11. Ріжні справи.
12. Вибір заряду, управителя і прочих комітетів на 1924 рік.

Кожний член Відд. У.Р.Д. повинен обовязково взяти участь в цих зборах.

Також проситься всіх українських робітників і робітниць Транскони побути на нашій Загальній Річній Зборі, пригланутися нашій роботі та після свого розуміння осудити її.

КОШИКОВИЙ БАЛЬ

Це є вечер перед Новим Роком. На бали будуть виголошені промови, які також буде музика і танці до самого рана. Вступ для жєнщин вільний.

Повідомяється всіх жіноччи-робітниць, що т-во "Злукка" ім. Розі Люксембург устроє своє Загальні Річні Збори в неділю, 6-го сєчня, о годні 2-ій по полудні.

Проситься всіх побути на час. Спільний Комітет.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ У.Р.Д. В ЕДМОНТОНІ.

Подається до загального відідома всім членам і членкиням, що Річні Збори членства Укр. Роб. Дому в Едмонтоні відбудуться дня 2-го сєчня 1924 р.

Програма зборів:

- 1) Отворення зборів.
2) Вибір президії на час зборів.
3) Провірення членів.
4) Справоздання заряду і функціонерів.
5) Справоздання контрольної комісії.
6) Внески і пропозиції на добро організації.

ЗАМОВЛЯЙТЕ, БО НАКЛАД НЕВЕЛИКИЙ!

Адміністрація "Укр. Роб. Вістей" одержала нові книжки робітничого письменника М. ІРЧАНА:

ТРАГЕДІЯ ПЕРШОГО ТРАВНЯ

Цє більший том споминів нашого письменника з горожанської війни на Україні в 1920 році. З книжки довідается про перебування галицької армії на Україні та про її життя і зраду на фронті. Будете мати змогу представити собі всі картини з революційної української боротьби. Дотепер про цє книжку появилось багато прихильних рецензій і вона являється цінним-історичним документом. Кожний свідомий робітник повинен мати її в себе. — Ціна 50 центів.

ФІЛЬМИ РЕВОЛЮЦІЇ

В ній представлена в коротких мистецьких оповіданнях революція на Україні. Книжка ця перекладається в Америці на ангаїльську мову і літературна вартість її велика. — Ціна 25 центів.

ДВНАНАЦЯТЬ

В ній, в драматичній формі представлено життя наших робітничих Борців і їх героїська смерть. Ціна 50 центів.

БЕЗРОБІТНИ

Пригадаємо ще раз, що наклад цих книжок в нас невеликий, тому треба спішитися з замовленнями. Замовлення з грішми висилати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ХТО ЧИТАЄ --- ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.

СІМ ЧИСЕЛ В ТИЖДЕНЬ "УКР. ШОД. ВІСТЕЙ". Перший раз в історії українського робітничого руху на американським континенті почала виходити українська часопись й в НЕДІЛЮ — це є "Українські Щоденні Вісти".

"У. Ш. В." це одинокє часопись в Злучених Державах, яка дійсно і щиро обороняє інтереси українського працюючого люду і виховує в читачів класову свідомість.

Неділшнє виддання "Вістей" виходить на десять сторін друку, з багатим ріжнородним матеріалом і з ріжними ілюстраціями.

Відділи неділішнього числа є такі: науковий, технічний, економічний, літературно-мистецький, жіночий, веселикий кутик, дитячий, гігієнічний, і багаті инших.

Читаючи "Укр. Шод. Вісти", Ви знайдете здоровий духовий корм для себе. Оказові числа висилаємо даром. Сейчас пишнть за такими.

Передплату в Злучених Державах і Канаді на рік 9 доларів, на шість місяців 4.75, на три місяці 2.50. При гуртовім замовленню для кольпортерів даємо значний опуст. Адресуйте:

UKRAINIAN DAILY NEWS 502 East 11th St. — — — — — New York, N. Y.

ВІСЛАМО кождому, хто забажає, новий каталог книжок. Пишнть сей час на адресу: Mirnogradnyj Bazar (Ukrainian Book Store), 703 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa. (100)

НА ПРОДАЖ 40 акрів урочайної землі в місцевості Рембрандт, Ман. (65 миль від Вінніпегу) зараз при сіп-ріській стації. Хата побудована з дрюк на чотирі кімнати, сїня, шпхлір, кернич на подвір'ю; фарма оборонжена дротом. Школа і штор зараз при стації. Хто хоче що землю купити, хай приїде сюди і подивітись на неї. Продам дуже танно, бо замірю вилізати звідси зовсім. Бизнесмени мають нагоду купити в мене штор дуже танно, який також маю на продаж в цій самій місцевості. Зголосятись до: Geo. Luskachuk Rembrandt, Man. (106)

МАЮ НА ПРОДАЖ фарму (160 акрів) в околиці 3 миль на полуденній захід від Вайта, Ман. Зораного є 35 акрів, до орання є ще 60 акрів, ліса є 35 акрів, що можна рубати 2,000 кордів дров (біла палля). Хата з ома кімнатами, шпхлір і велика добра сїня на 30 шук худоби, байлер, косарка, грабарка, плуг, борони, віз, сани, все в доброму стані, жєрельна керничя близько хати, друга для худоби. Миля і пів від Пенсилвенії (Зл. Держави) звідки я писав листи до брата. Я зараз маю важну вістку від його брата Лонгіна Гвоздик, котрий був укр. учителем. Хто знав би його адресу або він сам хай зголосяться на салуючю адресу: Steve Sirko (100) P. O. Rosyth, Alta.

МУЩИНІ І ЖІНКИ --- ВАС ДОТИЧИТЬ!

Всі людські слабости. Всі недомогання мушій і жінок. Всі слабости немовлят і дорослих дітей є описані докладно і є подана порада, як їх лічити і їм запобігти —